

זבל מואמינים

גליון שבועי מביית 'בני אמונים'

פרשת ויגש תשפ"ד שנה י | גליון מס' 513

ת.ד 102 בני ברק | פקס: 03-5055919
9139191@gmail.com

פניני אמונים

פניני תפלה בפרשה

'פנים כנגד פנים' בברכה

"ויבא יוסף את יעקב אביו ועמדהו לפני פרעה ויכרך יעקב את פרעה" (ז מז)

לכאורה די היה לכתב "ויבא יוסף את יעקב אביו אל פרעה", מפני מה האריכה התורה וכתבה: "ועמדהו לפני פרעה"? באר רבי משה הפהן מנארוול, רבה של מץ:

בגמרא (סוטה לח א) מבאר שברכת הכהנים צריכה להאמר "פנים כנגד פנים", כלומר כשפני הכהנים מופנות כנגד פני העם, ויש ללמד מכהן שצורת הברכה הרצויה והמקובלת היא כאשר המברך עומד מול פני המתברך. לפיכך כשפא יעקב לברך את פרעה הקפיד יוסף להעמידו "לפני פרעה".

משום כך אף נצטוו הכהנים שלאחר אמירת הפסוק: "ברכה ה' וישמרה", יאמרו את הפסוק: "יאר ה' פניו אליך ויחנה", וכך הם מבקשים שתהא ברפת ה' עליהם בבחינת "פנים כנגד פנים", כצורת הברכה המבחרת (ברפת טוב [ונציה תע"א]).

יעקב התפלל עד פלות כחו

"ויקם יעקב מבאר שבע וישאו בני ישראל את יעקב אביהם ואת טפם ואת נשיהם בעגלות אשר שלה פרעה לשאת אתו" (מו ה)

רבי אברהם סבע, בעל 'צרוך המור', דרש כי יחד עם הקרבת הקרבנות בבאר שבע, עמד יעקב "כורע על ברכיו. מודה על העבר ומתפלל על העתיד". ופרש כי על כן אמר הכתוב: "ויקם יעקב", שקם מפרעיתו על ברכיו בתפלה. זוהי אף הסבה שלאחר מכן הצרכו בניו לשאתו ולהרימו, ככתוב: "וישאו בני ישראל את יעקב אביהם", שלפי שטחה זמן רב בתפלתו, נחלש גופו עד שלא יכול היה לעמד על רגליו מבלי סיוע.

פרתחו שעדים

דבר מוסד ונשיא 'בני אמונים'

שירת דבורה

בספר שופטים (פרק ה) כתובה שירת ההודאה לשירה דבורה הנביאה, על המפלה הגדולה שנחלו אויבי ישראל בימיה. על פי נבואתה יצאו בני ישראל בהנהגת ברק בן אבינעם למלחמה כנגד צבאו העצום של יבין מלך כנען, אשר במשך עשרים שנה הפיל עליהם אימה ופחד, וזכו לראות נסים רבים ותשועה גדולה.

שירתה של דבורה נפתחת כך: "ותשר דבורה וברק בן אבינעם ביום ההוא לאמר; בפרע פרעות בישראל בהתנדב עם ברכו ה'", וכך הבאתי בעבר כי בתנא דבי אליהו (רבה פרק יא) נדרש פסוק זה כך: "במי נפרע להם הקדוש ברוך הוא לישראל מאמות העולם? בבני אדם שמשפכים ומעריבים לבית הכנסת ולבית המדרש ועונים אמן".

מפליא לראות שמיד בפתח השירה שבה מתארת דבורה את הנסים הגדולים שזכו להם ישראל במלחמתם נגד סיסרא שר צבא יבין, מגלה דבורה איזו זכות עמדה לישראל - זכות המקדימים לענית אמן! בכך היא בודאי באה ללמד לדורות עד כמה גדולה האחריות המוטלת עלינו להקפיד על ענית אמן, ובפרט בעת מלחמתנו עם מבקשי נפשנו. לא לחנם היא חוזרת ואומרת בהמשך שירתה (שם ט): "לבי לחוקקי ישראל המתנדבים בעם ברכו ה'", וכך היא שבה ומדגישה את החשיבות שהיא מיחסת לאלו המנדבים מזמנם ומשפיהם קום לסייע לעם לברך את ה' בשלמות - בברכות הנענות באמן.

חשבתי להוסיף ולומר שענית מרמזת הלכה למעשה אף בפסוק הראשון של שירתה: "ותשר דבורה וברק בן אבינעם ביום ההוא לאמר", מדוע נאמר "ותשר" ולא "וישירו"? אפשר שזהו משום שדבורה היא ששרה, וברק שענה אמן אחר שירתה נחשב מכת כך כמי ששר בעצמו.

בודאי תשאלו את עצמכם - מדוע בחרתי לעסוק שוב בשירת דבורה? וכך, בערב שבת קדש הבעל"ט, י"ז בטבת, יחול יום השנה הראשון לפטירת אמי מורתי, מרת דבורה בת הרה"ח ר' דב ע"ה, אשר כדבורה הנביאה ששבחה ורוממה את המשפיקים לבית הכנסת לענות אמן, כן היא ע"ה לויתה אותי לארץ כל שנות מהפכת 'בני אמונים' בחזק ובעידוד, החל מיסוד והעמדת 'בני אמונים' ועד ליומה האחרון ממש, כאשר בארץ פלא בעת פטירתה שהיתי בארץ, וישעתיים לפני הסתלקותה במיתת נשיקה זכיתי להפרד ממנה ולהתברך מברכות פיה.

ראוי לצין שאמי ע"ה היתה בבחינת "נאה דורש ונאה מקים", כאשר הקפידה בעצמה לברך מדי יום את ברכות השחר בשמחה וברגש שהביעו את תודתה העמקה לה' ולא ברכה מבלי שיהיה מי שענה אמן לברכותיה. אין ספק כי בזכות הקפדתה להודות על בראותה בשלמות, זכתה להאריך ימים בבריאות, בנחת ושמחה.

חכמים הבטיחו (תנחומא צו ז): "כל מי שהוא עונה אמן בעולם הזה זוכה לענות אמן לעולם הבא. מנין? שנאמר (תהלים מא ד): 'ברוך ה' אלקי ישראל מהעולם ועד העולם אמן ואמן' - אמן בעולם הזה ואמן בעולם הבא". לאור זאת, שירתה של אמי - 'שירת דבורה' - בודאי לא תמה, והיא ממשיכה לזכות ולענות אמן גם שם בעולם הבא.

ובכן יהי רצון שנוזכה במהרה לחזות בגאלת ישראל, בעת שיקצו וירגו שוכני עפר, ונוזכה לראות בהתגשמות הפסוק (תהלים עב יט): "וימלא כבודו את כל הארץ אמן ואמן".

בקריאת "בהתנדב עם ברכו ה'".
שבת שלום,

218 298 מכאולס"ן

תפלה במעמקי התפת

להפכו לבסיס מבצעי. לשם כך הם הפילו את הפרגולה הגדולה שבכניסה לבית וטפסו בעדה לגג הבית, שם עמדו, ירו ורצחו, ואף הכנינו את חבריהם הטובחים בבתי הסמוכים.

דומה שאין צורך לתאר את הרגשתם של בני משפחת פריקר שהיו נצורים בממ"ד הסגור. הם הבינו היטב שבכוחותיהם הדלים לא יוכלו לעצור את המחבלים החמושים, שהצהירו על פגונותיהם בהשלכת רמון לחלון הממ"ד. ואולם הגברת פריקר הייתה שרויה בבטחון ובאמונה, ולרגע לא חדלה מלומר פרקי תהלים.

"סבתי למדה אותי", מספרת הגברת פריקר, "להתפלל ולבקש. דברי עם הקדוש ברוך הוא, הוא שומע תפלת כל פה - היא עודדה אותי תמיד. באותה עת נשאתי עיני למרום ובקשתי: רבנו של עולם: אם גזרת עלי למות היום, מקבלת אני דין שמים באהבה, מגברת אני וכבר הענקת לי בטובך שנות חיים רבות. ואולם מפילה אני את תחנתי לפניך שתחסו ברחמי הרבים, ותציל מן התפת את ילדי הצעירים".

התפלה שיצאה מעמק לבה, עוררה רחמי שמים. בהשגחה פרטית ובשמירה עליונה חלצו כל ששת יושבי הממ"ד בריאים ושלמים. בבתי הסמוכים נהרגו ונחטפו הדירים, אבל משפחת פריקר נצלה כלה, ואף זכתה יומים אחר כך לחגג את הולדת נכדתה הראשונה. אין כל הסבר לעבודה כי בעוד בכל הבתים נגשו המחבלים בראש ובראשונה לפרץ את דלת הממ"ד, בבית משפחת פריקר הם כלל לא נגשו לממ"ד, אף שידעו כי דירי הבית מסתתרים בו.

במשך שעות ארוכות נמשכה הלחימה סביבם, הבית בער ונחרב עד היסוד, העשן החל לחדר מתחת לדלת הממ"ד, ובגני המשפחה צפו לגרוע מכל, אך למרבה הפלא במשך כל אותן שעות ארוכות הממ"ד נותר בשלמותו.

רק לאחר שתיים עשרה שעות שבהן היו בני המשפחה לכודים בממ"ד, מתפללים מעמק לבם לה' שיצילם, הגיעו כוחות ההצלה וחלצום תחת אש צולבת למקום מבטחים.

חלפו ימים עד שהרשו בני המשפחה לשוב ולבקר במה שנותר מביתם. בהגיעם למקום הם עמדו בהלם מחלט למראה ביתם הנאה שהפך עיי חרבות, כלו - מלבד הממ"ד על כל תכולתו. הם שמחו לראות כי אף התפלין ועוד תשמישי קדשה שהיו בבית נותרו בשלמותם. ואולם הפלא הגדול היה כי הספה המרווחת שנבנתה מחוץ לבית, נותרה למרבה הפלא בשלמותה, צחה ולבנה כשלה, למרות שהייתה בולטת לעין.

גב' פריקר מהרה לסור לבית הכנסת שיסדה, לראות מה עלה בגורלו, והפתעה לראות כי הוא נותר על עמדו, שלם וללא פגע. עיניה מלאו דמעות לראות כיצד הוא מתמלא במתפללים, כאשר יהודים רבים ששוהים באזור מתקף תפקידם, פוקדים אותו לתפלה. היא נשאה שוב עיניה למרום, והפעם בהודעה: "רבנו של עולם, את ביתי אמנם לקחת, הוא נשרף ונהרס עד היסוד, אבל את הדבר החשוב לי ביותר, את בית הכנסת, השארתי ללא פגע. תודה לך על כך".

כי בית הכנסת ישמש כבית רוחני רק עבור המשפחות הבודדות שהתענינו בו מלכתחלה, הרי שבהמשך התברר כי הקדשה הייתה משאת נפשם הכמוסה של רבים מתושבי הקבוץ. כך, בשנים שחלפו מאז, בשבתות ובמועדי ישראל בית הכנסת מלא מפה לפה. ואם לא די בכך, הרי שבית הכנסת שנבנה באהבה ובמסירות, הפך למוקד עליה לרגל בעבור רבים מבאי הקבוץ שהיו זקוקים לישועה, אשר נכנסו לבית הכנסת, התפללו בו, ובמקרים רבים זכו להושיע למעלה מדרך הטבע.

הגברת פריקר השקיעה ומשקיעה את כל נפשה ומאדה בטפוחו ופתוחו של בית הכנסת, הו מבחינה חיצונית והו מבחינה רוחנית. באמת אמרו כי כל קיומו תלוי בה, וכל קיומה תלוי בו...

חג שמחת תורה. בשעה שש וחצי בבקר, לאחר לילה שמו ומרגש בבית הכנסת, השכימו בני משפחת פריקר, כמו מיליונים מתושבי הארץ, לקול מכו ומצמרר עד אימה; 'צבע אדם'. כתושבי עוטף עזה, האמונים ומתרגלים באזעקות שפאלו, מהרו הללו לרוץ לממ"ד, בידיעה שבתוך דקות ספורות הם יוצאים ממנו וממהרים לתפלה ולהקפות השמחות שיחזיקו בבית הכנסת בקבוץ, יחד עם ספר התורה שנתרם אך לאחרונה.

אלא שדקות ספורות לאחר הפניסה לממ"ד כבר הבינה המשפחה שהפעם מדובר במשהו שונה. תדירות הפיצוצים, קולות הירי הבלתי שגרתיים, בצרוף ההודעות הבהולות שהגיעו מחמ"ל הקבוץ, גוללו

אט אט את ספור האימה שיחרת לצח בתולדות עם ישראל, כתוב בדמם של כאלף וחמש מאות יהודים שנטבחו על היותם בנים לעם היהודי.

מן ההודעות הבהולות הבינו בני המשפחה כי בדרך הטבע, בתוך דקות ספורות אמורים מחבלים לפרץ לתוך ביתם. הם הבינו את גדל הסכנה שבה הם שרויים, וכל שנותר להם היה להסגר ולהסתתר בחדר הממ"ד ולאחז בכוחותיהם הדלים את ידיהם הדלת בנסיון נואש למנוע מהמחבלים לפתח.

ברגע האחרון עוד הספיקו להכניס לביתם שכן בודד ומבהל, וכעת היו הם ששה אנשים בחדר קטן וצפוף, ללא מזון ומים, ממתנים באימה לבאות.

זמן מה לאחר מכן שמעו בני המשפחה מבעד לדלת הסגורה את חיות האדם פולשות לחצרם, תוך כדי השמעת צוחות אימים, יורים, רומסים וזרעים הרס נורא בכל הנקרה בדרפם.

אם לא די בכך, כיון שביתה של גב' פריקר נמצא ננקדה אסטרטגית בקבוץ, ומגוון נתן לצפות על כבישי הסביבה, החליטו המחבלים

בתוך הטרנדיה האימה שפקדה את עמנו באותו יום מר ונמהר, שמחת תורה תשפ"ד, בינות לספורים הקשים שצמררו את לב כל בן אנוש, התפרסמו תעודים מפלאים על רבים שזכו להנצל מן התפת בהשגחה פרטית מפלאה.

בין ספורי הנסים והישועות שחזקו קרובים וקרוב רחוקים, התפרסם ספורה של משפחת פריקר, תושבי קבוץ בארי, שרבים מתושבי

במשך שעות ארוכות נמשכה הלחימה סביבם, הבית בער ונחרב עד היסוד, העשן החל לחדר מתחת לדלת הממ"ד, ובגני המשפחה צפו לגרוע מכל, אך למרבה הפלא במשך כל אותן שעות ארוכות הממ"ד נותר בשלמותו.

בית הכנסת בקבוץ בארי

נטבחו באותו יום. משפחת פריקר נצלה בארץ גס, כשסביבתם אופפת דם ואש ותמרות עשן.

גב' פריקר היא דמות חריגה בנוף של קבוץ בארי. כאשה מאמינה המקפידה על קיום מסורת ישראל, חתרה בנחישות, אך בדרכי נעם, להאיר את אור ה' בתוככי הקבוץ שבו התגוררה. היא התעקשה, ולבסוף הצליחה לממש את שאיפתה, כאשר לאחר שנות דור שבהן לא היה בית כנסת בקבוץ בארי, עלה בידיה להקים בית כנסת בתוך הקבוץ.

אף שהקמת בית הכנסת לוותה בהתנגדות עזה מצד חלק מחברי הקבוץ, רק לאחר הקמתו התגלה הצמאון הגדול; אם בתחלה סברה

שוויה של ברכה הנענית באמן

יש הסובר שאף דברי חכמים שערכה של כל ברכה הוא עשרה זהובים, ולפיכך מי שהפסידה מחברו מחייב לשלם לו סכום זה - לא נאמרו אלא על ברכה שנאמרה בקול ואחרים ענו אחריה אמן.

מקורות ובאורים:

במסכת חלין (פז א) אמרו חכמים כי שכרה של כל ברכה הוא עשרה זהובים, ולכן החוטף ברכה מחברו חייב לשלם לו עשרה זהובים.

בספר 'אור זרוע' (הלכות פסוי הדם שצט) מביא בשם רבי יהודה החסיד כי מקור דברי חכמים, הוא מהפסוק המתאר את התכשיטים שאליעזר נתן לרבקה בשעה שנוכח לדעת כי ראויה היא להנשא ליצחק (בראשית כד כב): "ויקח האיש נזם זהב בקע משקלו ושני צמידים על ידיה עשרה זהב משקלים". פרט הכתוב את משקל הצמידים, ללמדנו שהצמידים לא נתנו לרבקה כמתנה, אלא כתשלום על כך שבזכותה עתיד הוא לברך את ה' על שהצליח דרכו, באמרו (שם כז): "ברוך ה' אלקי אדני אברהם", וכיון שלמדו אברהם רבו כי שוויה של ברכה הוא עשרה זהובים, שלם לה בשני צמידים שמשקלם הכולל היה עשרה זהב. ה'תורת חיים' (ב"ק צא ב) מוסיף ומציין כי לכה דיקו חכמים ואמרו כי שוויה של ברכה 'עשרה זהובים' ולא 'דינרים' או 'סלעים', כלשון הכתוב "עשרה זהב".

הש"ך (חו"מ שפב א ד) כותב כי שכר זה נקצב רק לברכה שבכוחה בפני אחרים, ואלו דבריו: "אין לאדם שכר ברכה עשרה זהובים, אלא על ברכה שמברך בפני אחרים, אבל ברכה שמברך בינו לבינו

- לא". ובפשטות, מעלת המברך בפני אחרים היא בכך שעונים אמן אחר ברכתו, וכפי שפרשו בכונתו בשו"ת 'גור אריה יהודה' (סי' כד) ובשו"ת 'בית שערים' (או"ח סי' שנח). ואולם בספר 'חשוקי חמד' (ברכות נג ב) דיק מכך שהש"ך לא הזכיר להדיא שמעלת הברכה הנאמרת בפני אחרים היא בכך שהיא נענית באמן, שלדעת הש"ך שוויה של ברכה הנאמרת בפני אחרים הוא עשרה זהובים, אף אם לא ענו אמן אחריה, לפי שבכך מקיים המברך את מצות (ויקרא כב לב): "ונקדשתי בתוך בני ישראל".

והנה בספר 'לקוט מעם לעז' (משפטים עמ' תשל"א) הביא את דברי הש"ך בזה הלשון: "זה שאמרנו ששכר ברכה עשרה זהובים, הוא דוקא כשאומר אותה בקול רם, שהוא מזכה את הרבים שעונים אמן, והרי זה כבודו של ה' יתברך לברכו בפני קהל עם, כפי שאמר (משלי יד כח): 'ברב עם הדרת מלך'". משמע מדבריו שהוא פרש שמעלת המברך בפני אחרים הנה הן מצד שמזכה את השומעים בעניית אמן, והן מצד שהברכה נאמרת בקהל עם. ונתן להוסיף לכה שבעניית אמן אחר ברכה, אף זוכה המברך עצמו להשלים את ברכתו, שהלא עניית אמן היא מפלל הברכה, ולפיכך לדברי הש"ך רק ברכה שלמה שנענתה באמן שוויה הוא עשרה זהובים.

מדברי חכמים (ברכות נג ב): "גדול העונה אמן יותר מן המברך", למד רבנו תם (תוספות ב"ק צא ב ד"ה וחיבו) שאם שכר ברכה הוא עשרה זהובים, קל וחמר ששכרה של כל אמן הוא עשרה זהובים. לפיכך, הורה שמי שקראוהו לעלות לתורה ועמד אחר ועלה במקומו, אף שהעולה גרם הפסד ברכה לזה שקראוהו לעלות, אינו צריך לשלם לו כלום, שהרי יכול הוא לענות אמן על הברכות ונכה לא להפסיד כלום מהשכר.

אגרת אמונים

מכתב מקורא באמן

לכבוד מערכת 'וכל מאמינים',
שלום וברכה!

במאמרו האחרונים עורר נשיא 'בני אמונים' הרב יעקב דב מרמורשטיין על החובה להתחזק בעניית אמן לעת הזאת. ביסוד דבריו עמדו דברי חז"ל והקדמונים על כחה הסגלי של עניית אמן, וחשבתיו, אני הקטן, להוסיף מחשבה נוספת בענין זה:

חכמים אמרו (שבת לב א): "לעולם יבקש אדם רחמים שלא יחלה, שאם יחלה אומרים לו: הבא זכות והפטר". ותמה על כך הבה איש חי בספרו 'בן יהודה' (שם): כיצד אפשר לומר לאדם "הבא זכות והפטר", הלא לפני בית דין של מעלה הכל גלוי וידוע, ואם הייתה לו זכות - מלכתחלה לא היה נחלה?

ובאר שכונת חכמים באמרם "הבא זכות" - הינו, שיביא זכות חדשה, בכך שיקבל על עצמו לקיים מצוה או הנהגה טובה שלא נהג בה קדם, ואינו מחייב לנהג בה מצד הדין.

מעתה, בעת צרה זו, כאשר אנו בגדר מי "שאומרים לו הבא זכות והפטר", על האדם לתור ולחפש אחר זכות ונהגה טובה שלא נהג בה עד עתה. וירשה לי להמליץ בענין זה על המצוה הנפלאה של עניית אמן, אשר מלבד עצם סגולתה לשמירה, כיון שהיא מצוה שאין לה קצבה, לכן גם מי שהקפיד עליה עד היום [ובזכותם ב"ה רבים הם] יכול להוסיף ולהרבות בה זכיות, כאשר אם עד כה שמע ברכות השחר מאחד יוסיף וישמע מעוד אדם, וכך על זו הדרך.

ראיתי לכוון לצרף לזה את אשר כתב בספר 'נחלת יוסף' (ח"א קונטרס 'אמן והלל' אות קמו) על הפסוק (דברים יב יא): "וכל מבחר נדריכם אשר תדרו לה"; "מבחר נדריכם אשר" - ר"ת 'אמן'. ללמדנו שהנדר המבחר ביותר "אשר תדרו לה" הוא ההתחזקות בעניית אמן.

בברכת התורה,
אלכסנדר רובין - ברוקלין, ניו יורק

מלפדת של אמינים

במהלך השבעה ולאחריה התפרסם דבר קיומו של הפלקט, ולמען רבים שבקשו להתחזק בעזרתו, הוא צלם בכמה עשרות עתקים והופץ במחיר הקרן לכל דורש ומבקש.

כמה שבועות לאחר מכן, במוצאי אחת השבתות, צלצל מכשיר הטלפון בבית משפחת בנטל. מעבר לקו נשמע קולה הנרגש של אשה הגרה בשכינת בני המשפחה, אשר בקשה לשתפם בנס מפלא שהתרחש בביתה:

"לפני כשבועיים", ספרה האשה, "רכשנו את הפלקט המדבר. אחד הילדים הדביקו בפסות דבק רחבות לקיר חדר הילדים, ומאז ועד עתה כבר הספיק הפסיק להתמלא בחציו, ואף לחשף מקצת מהמלים שנחבאו בתוכו, לשמחתם של הילדים.

בבקר יום השבת, התעוררנו כלנו לשמע זעקה מחרדה שבקעה מחדר הילדים. כאשר מהרנו לרוץ למקום, הצביע אחד הילדים בבועתה על הפרזה התלויה על הקיר, ומבט קצר הספיק פדי שנבין את הנס הגדול שארע לנו; אל אחת מפסות גיר הדבק שהדביקו את הפרזה לקיר, דבוק היה נחש. הנחש נדבק בראשו לפסת הדבק, ולמרה הפלא, אף שנסה בכל כחותיו להשתחרר לא עלה הדבר בידו.

אחד השכנים, שבקי בטבעם של נחשים, הזעק למקום, והתבוננות קלה בנחש המת גרמה לו לקרא בהתפעלות: 'מדבר בנחש ארסי ומספן, אינני יכול להסביר כיצד לא הצליח להשתחרר מפסת הדבק שאליה נדבק, ומדוע לא הזיק לאי מי מילדיכם בטרם טפס על הפרזה, אין ספק כי התרחש לכם נס גלוי!'

אנו, שעמדנו המומים למול הנס הגדול שהתחולל למול עינינו, לא היינו זקוקים להסברים נוספים. בטוחים היינו מעל לכל ספק מהי הזכות שהגנה עלינו מהנחש המפחיד. הפרזה הצבעונית שקרועה היתה בחלקה העליון כתוצאה ממאבקו של הנחש להשתחרר, העידה על כך כאֵלף עדים."

הספור שלפנינו שהובא בבטאון 'קול ברמה' ונשמע בשנית מפי בעלי המעשה, מגולל נס מפלא שארע למשפחה מרכסים בזכות התחזקותה המיוחדת במצות עניית אמן על כל פרטיה ודקדוקיה:

לפני שנים מספר נפטר לבית עולמו רופא הילדים הרב ד"ר ירחם אשר בנטל זצ"ל, מי ששמש בשנותיו האחרונות כמנהל הפגיה בבתי החולים 'לניאדו' בנתניה ומעניי הישועה בבני ברק, ותינוקות רבים חבים לו את חייהם.

מלבד מקצועיותו המיוחדת, נודע שמו של ד"ר בנטל לתהלה בזכות יראת השמים המיוחדת שגחן בה. למרות ידיעותיו המפלגות בענייני הרפואה הקפיד להתייגע על כל צעד ושעל עם רבותיו הגדולים, אשר כפמים הפנים לפניו השיבו לו אהבה וחבה, ואף הם נועצו בו בשאלות הרות גורל שעלו על שלחנם מעת לעת.

בתקופה האחרונה לחייו נתקף במחלה הידועה, רחמנא לצלן. הוא התיסר ביסורים קשים, אך למרות כל זאת לא חדל מעבודתו המסורה להציל עוד ועוד תינוקות ולסייע להורים רבים להעמיד דורות בישראל.

באותם חדשים קשים בקשו בני משפחתו להתחזק בעניית אמן בכונה לרפואתו, ולשם כך הם הכינו פלקט גדול שבראשו נרשמו באפן בולט כללי הכונה בעניית אמן, על כל ברכה לפי ענינה, כאשר לכל סוג ברכה הקדש מספר וצבע שונה. בפרזה עצמה ציר פסיפס גדול שמשבצותיו סמנו במספרים שונים.

כל אחד מבני הבית שענה אמן בכונה בהתאם לברכה שעליה ענה, הדביק מדבקה במשבצת המתאימה, וככל שהתמלאה הפרזה במדבקות זוהרות, נוצרו בפסיפס מלים ומשפטים הקשורים לאמן, דבר שהעצים את ההנאה מהמבצע המאתגר והתועלת.

המבצע עורר חזק עצום בקרב כלל בני המשפחה, וכאשר הגזרה נגזרה ולמגנת לב זמן מה לאחר מכן נפטר הסב הגדול לבית עולמו, בחרו הילדים להמשיך ולהתחזק בו לעלוי נשמתו הטהורה.

שערי גן עדן

עניית אמן במשנת בעל ההלולא

ה'אריה דבי עלאי'

י"ז בטבת תר"ז

ציונו של האריה דבי עלאי בעירה בריל [בז'סקו] שבפולין

רבי אריה ליב ליפשיץ נולד בעיר ירוסלב בשנת תקכ"ז, לאביו רבי חיימל ציצית-מאכער, עליו העיד 'החזנה' מלובלין שזכה לרוח הקדש. מנעוריו נכר כי לגדולות נוצר, ובהיותו בן תשע שנים היה בקי בברבלי וירושלמי בעל פה. כשגדל שלחו אביו ללמוד תורה אצל רבי יצחק חריף בעל ה'פני יצחק'. לאחר מכן נסע ללמד מפי בעל 'קצות החשן' ובאותה עת התפרסם כעלוי עצום, ואף כנה בהערצה רבי לייבוש חריף.

בהמשך הסתופף בצלו של 'החזנה' מלובלין, אשר החשיבו מאד ומנהו כבעל תוקע' בבית מדרשו - תפקיד בו החזיק כעשרים וחמש שנים. בעקבותיו נסע אף חותנו בעל הישמח משה' ללובלין.

רבי אריה ליב שמש ברבנות בעירות קרשוב ושינאוא, ולאחר מכן התעטר בעטרת רבנות העיר הגדולה ושינאוא. בסוף ימיו עבר לעיר בריגל ובה נלב"ע ונטמן ב"יז טבת תר"ז.

לאחר פטירתו נדפסו ספריו 'אריה דבי עלאי' - שו"ת וחדושים על מסכתות הש"ס, וספר 'ארי שבחברה' על מסכת כתובות.

שבע פעמים
בעל האריה דבי
עלאי היה נוהג
לשמע מדי יום
ברכות השחר
משבעה ילדים
ולענות אחריהם
אמן

(ארי שבחברה)
לקוטים [ברוקלין
תשס"א] עמ' פו).